

Bendroji dalis

DALYKO TIKSLAI

1. Suteikti kokybiškas žinias, atitinkančias Bendrąją kalbos ir literatūros ugdymo programą.
2. Ugdyti mokinių intelektines ir kūrybines galias, komunikavimo ir kultūrinę kompetencijas, kurios sudaro prielaidas mokiniui bręsti kaip asmenybei, sėkmingai mokytis, bendrauti, veikti įvairiose socialinėse ir kultūrinėse situacijose, formuoti pilietinę ir tautinę savimonę.

DALYKO UŽDAVINIAI

1. Ugdyti mokinių kalbinius įgūdžius, mokyti taikyti tinkamas ugdymosi strategijas.
2. Ugdyti gebėjimą suvokti, interpretuoti ir kritiškai vertinti įvairaus pobūdžio tekstus.
3. Ugdyti gebėjimą kurti įvairaus pobūdžio sakytinius ir rašytinius tekstus, siekiant įvairių tikslų įvairiose socialinėse ir kultūrinėse situacijose.
4. Skatinti domėtis kultūriniu gyvenimu, jame dalyvauti, kritiškai vertinti įvairias kultūrinio gyvenimo formas.
5. Ugdyti pagarbą savo šalies ir tautos kultūros tradicijoms, dabarties pasaulio vertybėms.

DALYKO APIMTIS IR PERIODIŠKUMAS

Iš viso 180 val., per savaitę 5 pamokos

TEMINIS PLANAS

Savaitė	Literatūrinis lavinimas	Kalbos nagrinėjimas, vartojimas ir ugdymas	Numatomos kartojo ir žinių tikrinimo užduotys. Sąvokos.	Pamokų skaičius	Pastabos
1	1. Įvadinė pamoka. Supažindinimas su kurso programa. 2. „Literatūros būdas – tautos būdas“. 3. „Kalevala“.	4-5. Kalbotyros mokslo šakų įvairovė.	Epas. Epo ir lyrikos skirtumai. Kalbotyros mokslo šakos.	3+2	
2	1. „Kalevala“. 2. „Mahabharata“.	3. Temos ir pagrindinės minties sąsajos. 4. Teiginių įrodymo būdai. 5. Teiginių dėstymo tekste tvarka .	Samprotavimas „Kokio pobūdžio sampą mums šiandien pravartu turėti?“	2+3	
3	1-2. A. Mickevičius. „Gražina“.	1. Fonetinis žodžių nagrinėjimas. 2. Garso vaidmuo poetiniame tekste. 3. Tarties normos ir jų pažeidimai.	Poema. Tautinis romantizmas. Fonetika, aliteracija, asonansas, onomatopėja.	2+3	
4	1. Rašinys „Moteriškumo samprata A. Mickevičiaus poemoje „Gražina“ arba ištraukos teksto analizė. 2. S. Stanevičius. „Aitvarai“.	3-4. Kaip išvengti dažnesnių kirčiavimo klaidų. 5. Kaip naudotis kirčiavimo žodynu .	Rašinys iš A. Mickevičiaus kūrybos. <i>Pasakėčia. Alegorija.</i> Skaitymas vaidmenimis.	2+3 (2)	
5	1. J. Tumas-Vaižgantas. „Pragiedruliai“. 2. J. Tumas-Vaižgantas. „Pragiedruliai“. 3. J. Tumas-Vaižgantas. „Pragiedruliai“.	1. Rašinių aptarimas ir klaidų taisymas. 2. Veiksmažodžių daryba, rašyba ir vartojimas.	Teksto struktūros principai. Detalusis pasakojimas. <i>Epopėja, peizažas.</i>	3+2	
6	1-2. V. Krėvė. „Skerdžius“.	3-4. Neasmenuojamųjų veiksmažodžių formų gramatiniai požymiai, daryba, vartojimas, rašyba.	Sapnas, paralelė. Apsakymas.	2+3	

		5.KONTROLINIS DARBAS.			
7	1.V.Krėvė. „Skerdžius“. 2-3.Rašinys „Lapino paveikslas V.Krėvės „Skerdžiuje“ arba ištraukos teksto analizė.	4.Kontrolinio darbo analizė. 5.Prielinksnio reikšmė, kilmė ir vartojimas.	Prielinksnio skirstymas.	3+2	
8	1.“Rūta žalių”. “Pūtė vėjas”. 2...„Eina našlaitėlė“, „Ant kalno karklai siūbavo“. 3...„Oi lekia lekia“.	4.Rašinio analizė ir redagavimas. 5.Prielinksnio vartojimas.	Lietuvių liaudies dainos. Lyrizmas. Palyginimai. Paralelizmas. Įsmeninimas. Nuolatiniai epitetai. Deminutyvai.	3+2	
9	1.Teksto suvokimo užduotis. 2.P.Vaičaitis. „Vaitojimas“. „Gyvenimo mano saulutė jau leidžia“... 3.P.Vaičaitis. „Yra šalis“.	4.Diktantas su gramatikos užduotimi. 5.Jungtuko reikšmė ir vartojimas.	Rauda, elegija. Eilėraštis. Sujungiamieji ir prijungiamieji jungtukai.	3+2	
10	1.A.Miškinis. „Vasariškai“. 2.J.Aistis. „Peizažas“.	3.Jungtukų vartojimas. 4.Peizažas literatūros ir dailės kūrinys. N.D. Aprašyti peizažą. 5.Diktanto analizė, klaidų taisymas.	Neoromantizmas. Rimas. Rimavimo būdai. Idilė. Peizažas. Metafora.	2+3	
11	1...„Apie Kuršiuką“. Pasakos sekimas. 2.A.Liobytė. „Kuršiukas“. 3.A.Liobytė. „Kuršiukas“. Sultonaitės „teismas“.	4.Dalelytės reikšmė, vartojimas ir rašyba. 5.Dalelių rašymas kartu ir atskirai.	Dramos kūrinio išoriniai ir vidiniai požymiai. Draminė pasaka. Monologas, dialogas, remarka, dramatis veiksmas, kolizija, dramatiniai charakteriai. Intonacija. Konfliktas.	3+2	
12	1-2.Č.Dikensas. „Oliverio Tvisto nuotyčiai“.	3.Dalelių rašymas kartu ir atskirai. 4. Kalbos dalių kartojimas. 5.KONTROLINIS DARBAS.	Romanas. Charakteristika.	2+3	
13	1.Č.Dikensas. „Oliverio Tvisto nuotyčiai“. 2.Žmogus dailės kūrinys. Misterio Bamblio, misis Bambl arba misterio Monkso išvaizdos ir jausmų apibūdinimas žodžiu remiantis iliustracija.	3.Kontrolinio darbo analizė. 4.Žmogaus jausmų aprašymas. 5. Rašinys „Vakar netikėtai sutikau save – keturiasdešimtmetį (-ę) vyrą (moterį)...“	Žmogaus charakteris, temperamentas, jausmai. Gestų ir mimikos kalbos santykis.	2+3	
14	1-2.P.Cvirkos. „Kurpės“.	3.Rašinio aptarimas. 4.Žodžių junginys. 5.Žodžių junginys ir sakiny.	Novelė. Kulminacija. Atomazga. Kompozicija.	2+3	
15	1-2.S.Lagerlio. „Portugalijos karalius“. 3.Diskusija „Ar vaikų nedėkingumas tėvams yra dėsni?“	4.Žodžių prijungimo būdai. 5.Pagrindinės sakinio dalys. Veiksny.	Veikėjas, personažas, herojus, charakteris. Veikėjų kūrimo būdai. Diskusija.	3+2	
16	1-3.S.Šaltenis. „Riešutų duona“.	4-5.Kino filmo „Riešutų duona“ stebėjimas ir aptarimas.	Apysaka. Sentimentalus, patetiškas. Ekranizacija.	3+2	
17	1-2.A.Frank. „Dienoraštis“.	3.Samprotaujamojo tipo rašinys „Tėvo ir vaikų santykiai“. 4.Tarinys, jo rūšys. Grynasis ir suvestinis tarinys . 5.Sudurtinis tarinys.	Dienoraštis. Biografija, memuarai, autobiografija, genocidas, holokaustas, rasizmas.	2+3	

18	1.Užklasinio skaitymo pamoka. 2. S.Tounsend. „Adriano Moulo brendimo kančios“.	3.Brūkšnys tarp veiksnio ir tarinio. 4.Antrininkės sakinio dalys. Papildinys. 5.Rašinio aptarimas. Redagavimas.	Dienoraštis.	2+3	
19	1.K.Binkis. „Utos“.. 2.V.Mykolaitis – Putinas. „Rūpintojėlis“.	3.Aplinkybių rūšys, raiška ir vartojimas. 4. Priežasties ir tikslo aplinkybės. Sąlygos ir nuolaidos aplinkybės. 5.Diktantas su užduotimi.	Trioletas, perspektyva, impresionizmas, egocentrizmas, epiškumas, aristokratas.	2+3	
20	1.V.Mačernis. Pasirinktų sonetų analizė. 2.H.Radauskas. „Gėlė ir vėjas“. 3. Teksto suvokimas.	4.Diktanto klaidų analizė. 5.Tikslinamosios aplinkybės.	Sonetas. Asonansas. Aliteracija.	2+3	
21	1.P.Širvyis. „Kai brendu naktimi“. 2.Raiškūs eilėraščių deklamavimas.	3-4.Išplėstinės dalyvinės, padalyvinės ir pusdalyvinės aplinkybės, jų skyryba.	Romansas, asonansas, aliteracija, etiudas, katarsis, rimas, metras, eilėdara, stilistika, stilizacija.	2+3	
22	1-3.V.Šekspyras. „Romeo ir Džuljeta“.	4-5.Pažymins. Derinamųjų ir nederinamųjų pažyminių skyryba.	Prologas. Eufuizmas. Tragedija. Katarsis. Tragiškoji klaida, tragiškoji kaltė.	3+2	
23	1.Diskusija „Ar daug romeo ir džuljetų mūsų laikais?“. Pasirengimas rašiniui. 2.Samprotaujamojo tipo rašinys „Ar tragedija gali būti graži?“	3-4.Išplėstinių dalyvinių ir būdvardinių pažyminių skyryba. 5.Išplėstinių pažyminių vartojimo ypatumai.		2+3	
24	1-2.K.Boruta. „Baltaragio malūnas“.	3.Priedėlis arba daiktavardinis derinamasis pažymins. 4-5.Priedėlių skyryba ir vartojimas.	Humoras, komizmas, satyra.	2+3	
25	1-2.K.Boruta. „Baltaragio malūnas“.	3.Priedėlių skyryba ir vartojimas. 4.Pagrindiniai ir antraeiliniai sakinių dalių vienaarūškumo požymiai. 5.Paskutinės K.Boruto romano scenos interpretacija.	Antropomorfinis, atributas. Folkloriškas, motyvas, alegorija. Interpretacija.	2+3	
26	1-2.O.Proisleris. „Krabatas arba treji metai užburtame malūne“. 3. J.Kaupas. „Daktaras Krištukas pragare“.	4-5.Vienarūšiai ir nevienarūšiai derinamieji pažyminiai.	Magiškas realizmas. Stilius.Gamtiniai reiškiniai, telepatija, parapsichologija, pentagrama, poltergeistas, gizelis, parodija, korektorius.	3+2	
27	1-2.M.de Servantesas Saavedra. „Išmoningasis bajoras Don Kichotas lamančietis“.	3.KONTROLINIS DARBAS. 4.Kontrolinio darbo analizė. 5.Monologinės kalbos. Parengti vieną iš K.Borutos romano „Baltaragio malūnas“ veikėjų ginančią arba kaltinančią kalbą arba pasirengti kalbai pagal aforizmą arba patarlę.	Parodija, pragmatikas, idealistas. Riterinis romanas. Parodija.	2+3	
28	1-2.Č.Aitmatovas. „Ilga kaip šimtmečiai diena“.	3.Teksto klausymasis ir supratimas. Monologinių kalbų, ginančių arba kaltinančių „Baltaragio malūno“ veikėjų, sakymas. 4. Vienarūšių sakinių dalių jungimo būdai ir skyryba. 5.Vienarūšių sakinių dalių apibendrinamieji žodžiai.	Legenda. Padavimas.	2+3	

29	1.A.Vienuoelis. „Užkeiktieji vienuoliai“. 2.M.Gripė „Nepaprasta Agnės Sesilijos istorija“.	3.Kreipinys ir jo skyryba. 4-5.Įterpiniai. Įterpinių skyryba.		2+3	
30	1.Užklausinio skaitymo pamoka. 2.Teksto suvokimas.	3.Įterpinių ir lyginamųjų posakių skyryba. 4-5.Vientisinio sakinio kartojimas.		2+3	
31	1.Maironis. „Jūratė ir Kastytis“. 2.K.Ostrauskas. „Jūratė ir Kastytis“.	3-4.Sintaksinis sakinių nagrinėjimas. 5.Diktantas su užduotimi.	Baladė. Absurdo drama. Farsas. Tragikomedija. Remarka.	2+3	
32	1.Just.Marcinkevičius. „Baladė apie koją“. 2.M.Martinaitis. „Kukutis savo laidotuvėse“, „Kumelaitė Kukučio ausy“, „Nežinomo dailininko paveikslas“.	3.Diktanto klaidų analizė. 4.Referatas. 5.Sudėtinio sakinio samprata. Dėmenų jungimo būdai sudėtiniame sakinyje.	Ekspozicija, užuomazga, intelektas, groteskas. Alogizmas. Nonsensiškas. Referatas.	2+3	
33	1.A.Baltakis. „Ar daug žmogui reikia“, „Aš tas, kuriam bus padaryta išimtis“. 2.J.Erlickas. „Gyvenimas po sniegu“.	3.Sudėtinių jungtukinių sakinių rūšys. Skyryba. 4-5.Sudėtinių prijungiamųjų sakinių sandara, skyryba.	Oratorinis, familiarus, racionalus, cinizmas, absurdas.	2+3	
34	1.J.Erlickas. „Gyvenimas po sniegu“. 2. Užklausinio skaitymo pamoka. 3.Naujausios literatūros apžvalga. Skaitytinių knygų sąrašas.	4.Kompleksinės kartojimo užduotys. 5.KONTROLINIS DARBAS.		3+2	
35	1-2. Teksto suvokimo pratybos.	3.Kontrolinio darbo analizė. 4.Kalbų šakos. Kalbų poveikis. 5.Vertalai, semantizmai.	Etimologija, barbaras, barbarizmai, semantizmai.	2+3	

LITERATŪRA

1. E.Palubinskienė, G.Čepaitienė „Lietuvių kalba 8 kl.“ I ir II knygos. K., 2009.
2. K.Urba „Knygų dienos 1 – 3 knygos 8 kl.“. K., 2000.
3. Pratybų sąsiuvinis 8 kl.
4. Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos. V., 2009.
5. „Gimtas žodis“.
6. E. Palubinskienė, G. Čepaitienė „Lietuvių kalba 8 klasėje. Kurso konspektas“.